

Učenje i vještine učenja (radionica a i b)

«Najčešće naučite iz svojih uspjeha u životu , ne iz svojih promašaja». (W. Glasser)

Cilj radionice: senzibiliziranje učenika o problemima koji se javljaju u učenju, razvoj samokritike, poticanje kritičkog i konstruktivnog sučeljavanja s temom učenja

Ciljana skupina: učenici jedne razredne zajednice prvih razreda

Metode: verbalne, zorne, djelatne

Potreban materijal: boje, hamer-papiri, papiri A4, samoljepiva vrpca, flomasteri u boji, Prilog 2 i 3, ploča i kreda, evaluacijski listići, karte sa likovima životinja

Ukupno trajanje: predviđeno je 80 min. (blok sat) u jednom susretu ili po 40 min.(po jedan školski sat) u dvije radionice kombinacijom ponuđenih aktivnosti.

Aktivnosti:

1.Uvod:

a) Upoznavanje sa metodom mnemotehnike

2. Glavni dio:

a) Uvod u temu

b) Rad u skupinama

c) Prezentacija uratka

d) Mogućnosti praktične primjene

3. Završni dio:

a) Igra za kraj

b) Evaluacija

Uvod

- a) Voditelj počinje razgovor time da često u školi i životu pamtimo i stvari koje nisu međusobno povezane, kao npr. i niz planeta u Sunčevom sustavu. Može nam pomoći slijedeća rečenica koju razrednik napiše na ploču:

MEne VEseli ZEmljin MALi JUreći SAstav U NEbu PLavom.

Velika slova označavaju planete po redu udaljenosti od Sunca: Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun i Pluton. Dobro je ako rečenica ima veze s gradivom koje učiš. Pokušaj sam/a prilikom učenja stvarati takve rečenice koje će ti pomoći da bolje zapamtiš gradivo. Pokušajmo zapamtiti ovu rečenicu. Ova metoda je jedna od metoda mnemotehnike. (10 min.)

(Ž. Živković, 2004.)

- b) Voditelj informira učenike kako se zadržava u pamćenju 10% onoga što se pročita, 20% onoga što se čuje, 50% onoga što se vidi i čuje, 85% onoga što se vidi, čuje i napravi i 90% onoga što se poučava druge. Postavlja se pitanje :Kako ovo saznanje možemo iskoristiti u organizaciji svoga učenja?

Poslušati nekoliko ideja učenika. (5 min.)

Glavni dio

Uvod u temu

Voditelj tumači:

Učenje nije proces dodavanja novoga znanja i proširivanje postojećega, nego procesu kojem mijenjamo svoje razumijevanje.

Učenje nije samo pamćenje, a potom reproduciranje gradiva. Učenjem se razvijaju sposobnosti, omogućuje primjena i praktično korištenje znanja. Radi se o tome da se gradivo shvati, međusobno poveže, te primjeni u životu.

Učenje nije samo memoriranje gradiva nego što raznovrsnije i svestranije shvaćanje i svjesno usvajanje svekolikog znanja. I što je najvažnije: učenje je rad i to vrlo ozbiljan rad!

Brojna istraživanja probleme i uzroke neuspjeha ili nižeg školskog postignuća pronalaze u neprimjerenom načinu učenja. Ponekad tehnike učenja nisu usvojene, a učenici su sigurni da znaju kako učiti.

Možemo li nekoga natjerati da uči? (pričekajmo odgovor). Nikoga ne možemo prisiliti da radi ono što smo mi zamislili. Učenje ne može biti prisila. Mi nastavnici možemo ponuditi znanje, objasniti primjere, odgovarati na pitanja, istraživati, no svaki učenik treba učiti - ako odluči da je to ono što želi. Nastavnici, stručni suradnici i roditelji mogu pomoći. (10 min.)

a) Voditelj postavlja zadatak da učenici u malim grupama pripreme kratke scenske igre i da ih izvedu pred razredom na temu: Moje učenje kod kući, u knjižnici, u školi i sl. Potrebno je naglasiti pridržavanje epidemioloških mjera. (maska i distanca)

Najprije se učenici podijele u skupine po troje ili četvero (prijedlog je prebrojavanje). One trebaju pokazati kako učenici doživljavaju svoje učenje i koja događanja i ponašanja smatraju tipičnima, te način na koji uče, što im je problem, te kako reagira sredina u kojoj uče na njihove uspjehe ili neuspjehe u učenju.

Zadatak članova je da razmijene iskustva i bilježe uspjele i manje uspjele situacije i događaje. Nakon dogovaranja utvrđuju koju scenu žele prikazati. Važno je da bude poticajno, kratko i realistično. Nakon predstavljanja slijedi razgovor o tome kako su se osjećali i što im se najviše svidjelo što mogu primijeniti u praksi. Voditelj može također komentirati. (20 min.)

b) Podijeliti tekst (Prilog 4) svakom učeniku koji u sebi pročita tekst: Metoda 4PSP i pokuša u pet minuta izdvojiti najvažnije. Nakon toga učenici koji to žele izlažu. Na kraju aktivnosti voditelj pita učenike kako su se osjećali nakon završene aktivnosti i na koji način će im ta saznanja pomoći u učenju? (20 min.)

Prezentacija uratka

Prezentacijom uratka učenici su u mogućnosti usporediti prednost postupaka, uvjeta i metoda učenja koje mogu pomoći poboljšavanju uspjeha u školi i boljoj motivaciji za učenje.

Mogućnost praktične primjene

Razgovorom su učenici u mogućnosti spoznati način na koji uče i obogaćivati različitim metodama svoja saznanja koja dovode do uspjeha u učenju. Voditelj može lakše spoznati poteškoće u učenju kod pojedinih učenika i kroz suradnju i uvažavanje nadograđivati primjenom različitih metoda, učenikovo znanje, vještine i sposobnosti.

Završni dio

a) Voditelj podijeli listić : Bingo učenja (Prilog 5) . Učenici pojedinačno križaju ono što vrijedi za njihov način učenja. Nakon toga učenici u paru prokomentiraju odgovore koje su prekrížili. Razrednik povede razgovor sa onim učenicima koji žele da sa ostalima podijele svoja iskustva. (10 min.)

b) Razrednik pripremi karte sa likovima životinja. Svaki učenik izvlači jednu kartu. Zadatak je predstaviti životinju koja je izvučena na način da bi trebalo reći koju sposobnost ta životinja budi u njima i koju pozitivnu stranu te životinje možemo «dobiti». (10 min.)

Evaluacijski listić - (5 min.)

Primjer:

Ocjena od 1 do 5

Zanimljivo_____

Korisno_____

Aktualno_____

Prilog 4

(Ovaj tekst je preslik originalnog autoričinog teksta namijenjenog učenicima koji žele postići bolji uspjeh, a ne znaju kako- M. Čudina – Obradović, 1995.)

Metoda 4PSP

Dobro učenje sastoji se od šest koraka. Koraci su slijedeći: Pogledaj, Pitaj, Pročitaj, Promisli, Sažmi, Ponovi na glas.

1. Pregledaj

Najprije načini pregled čitavog materijala koji trebaš naučiti. Važno je steći sliku o tome o čemu se u materijalu radi. Postavi si najopćenitije pitanje: o čemu se u ovom poglavlju radi? Pregledaj letimično cijeli materijal da dobiješ odgovor na to pitanje. Pročitaj naslov poglavlja, podnaslove odjeljka, pogledaj crteže i naslove crteža. To će ti pomoći da kasnije bolje razumiješ i zapamtiš materijal.

2. Pitaj

Zatim si postavi uža, konkretnija pitanja. Svaki naslov i podnaslov možeš pretvoriti u pitanje. Kad si postavio/la pitanja, traži u tekstu odgovore na ta pitanja.

3. Pročitaj

Sad možeš početi čitati. Čitaj tekst kako bi dobio odgovore na postavljena pitanja. Pri čitanju valja: tažiti glavnu (najbitniju) misao. Ponekad je potrebno pročitati odlomak i nekoliko puta, polaganije čitati, vraćati se na prethodnu stranu...

4. Promisli

Dok čitaš, pokušaj se sjetiti primjera ili zamišljaj, stvaraj slike u glavi koje prikazuju ono što čitaš. Probaj se sjetiti što si sve čuo/la o tome prije, gdje si se sa sličnim stvarima već susreo/la, čemu je to o čemu čitaš slično, po čemu se razlikuje od nečega drugoga, ima li to veze s nečim što od prije znaš itd.

5. Sažmi i naglas ponovi sažetak

Kad si pročitao/la i završio/la s odlomkom zaklopi knjigu. Zaklopi oči i pogledaj «unutra». Što ti je u glavi od onoga što si pročitao/la? Možeš li odgovoriti na pitanje koje si sebi postavio/la kad si počeo/la čitati? Ako u tvojoj glavi nema ničega što bi ti omogućilo odgovoriti na to pitanje, nisi naučio/la. Ili nisi mislio/la na ono što čitaš (sanjario/la si, zamišljao/la nešto drugo) ili je bilo preteško, pa nisi odmah sve razumio/la. Moraš ponoviti korak tri i četiri.

Ako ima nešto u tvojoj glavi pokušaj to glasno izreći. Glasno izreci odgovor na pitanje koje si postavljao. Što o tome kaže odlomak koji si pročitao: što je tu najvažnije? Kad ti je potpuno jasno kakav je odgovor na pitanje i kad ga možeš sam izreći ukratko svojim riječima, ponovi to nekoliko puta, zapiši glavnu misao, načini malu shemu. Tek tada pređi na čitanje slijedećeg odlomka.

6. Ponovi sve na glas

Ponovi čitavo poglavlje. To znači da moraš ponoviti sve glavne sažetke, sve glavne misli u poglavlju, načiniti shemu – u glavi ili na papiru, za svaku glavnu misao nastoji pronaći primjer ili povezati je s onim što si već od prije znao. Najbolje je to raditi uz zatvorenu knjigu, a ako imaš teškoća, otvori knjigu i ponovi korak 3, 4 i 5 i ono što nisi zapamtio.

Učenje je završeno kad možeš bez gledanja u knjigu sažeto ponoviti sve osnovne glavne misli u poglavlju. Kad si to postigao, onda ponovi dva ili tri puta isti sažetak – bez gledanja u knjigu. Tek tada možeš biti siguran da si materijal naučio i da ćeš ga zapamtiti.

(M. Rečić, 2007.)

Prilog 5

Bingo učenja

Imam posebno mjesto za rad na kojemu mi ostali ne smetaju.	Roditelje zamolim za savjet ili pomoć kod učenja, ako mi je potrebno.	Imam uredno radno mjesto s priborom i knjigama.	Svaki dan pišem zadaće i učim, otprilike, u isto vrijeme.	Prvo se odmorim nakon škole, a zatim pišem zadaće i učim.
Sam/sama postavljam pitanja kod učenja i na njih odgovaram.	Tražim što je najbitnije kod učenja novog gradiva.	Ono što je bitno u tekstu podcrtavam ili ispisujem.	Uzimam kraće odmore za vrijeme učenja.	Dok se odmaram od učenja, krećem se.
Učim u ugodnoj, prozračnoj, svijetloj prostoriji.	Ne učim kasno navečer.	Redovito jedem i spavam.	Ne učim neposredno nakon jela.	Nakon učenja se odmaram.
Krećem se dovoljno na svježem zraku.	Imam dovoljno vremena za sport i druženje s prijateljima.	Znam da je učenje važan posao.	Nagradim se za dobro učenje.	Mogu se lako koncentrirati na početku učenja.
Razgovaram s roditeljima o svim problemima kod učenja.	Učim i iz drugih izvora: enciklopedija, Interneta i sl.	Pazim na svoje stvari i trudim se na praksi.	Imam na radnom mjestu raspored sati i izvanškolskih aktivnosti	Nakon učenja se pripremam za sutra (oprema i sl.).

(Ž. Živković, 2006.)